

som i det foreliggende Tilfælde, at det nemlig baade var Fritagelse med Hensyn til Udstedelsen af de første Obligationer og tillige med Hensyn til Transporter, saa at de kunne gaae fra Mand til Mand. Jeg skal imidlertid tilslade mig at gjøre opmærksom paa, at hvad der kan gives ved kongelig Bevilling, have vi jo ikke Noget med at gjøre; kan altsaa Kongen, Ministeren uden den lovgivende Magts Samtykke give de omhandlede Bevillinger, som der her ligger Forslag til, at den lovgivende Magt skal give, saa behøve vi jo ikke Loven, og kan han ikke det, saa viser det jo, at dette Tilfælde slet ikke kan sammenlignes med dem, den ærede Rigsdagsmand talte om, hvor der var givet andre Communer lignende Begunstigelser. Get af Lo maa være Tilfældet, enten kan Loven slet ikke sammenlignes med den Klasse af Bevillinger, eller hvis den kan det, saa have vi slet ikke Noget med den at gjøre. Det, der her ligger for, det er ved Lov at give en Undtagelse, og jeg har ikke hørt oplyse, at vi have havt noget andet Tilfælde i saa Henseende end det fra Marhuus, og den Bevilling, der er givet Marhuus Commune, er den samme, som vi ville komme til at give, naar mit Endringsforslag vedtages, men vi ville komme til at give langt mere, naar det forkastes. Den ærede Rigsdagsmand har villet finde en Modsigelse i hvad jeg tidligere ved mange Leiligheder har sagt, at man bør tage det Mindre, naar man ikke kan faae det Større; men den ærede Rigsdagsmand har vist ikke lagt Mærke til, at naar jeg har gjort den, som jeg troer, Sandhed gjældende, saa har det været med Hensyn til Reformer, som Befolkningen ønskede i de almindelige borgerlige Love; men her er det noget ganske Andet, det angaaer ikke et Forhold, som ved Lov griber ind i de borgerlige Anliggender i Almindelighed, det angaaer ikke saadanne Reformer, som Folket venter paa og gjerne ønsker, og hvor man maa tage det Mindre, naar man ikke kan faae det Større — dette Spørgsmaal kan slet ikke sammenlignes dermed. Naar den ærede Rigsdagsmand dernæst har villet gjøre gjældende, at dette Laan paa en Maade skulde ansees som et Statslaan, saa forstaaer jeg heller slet ikke det

Raisonnement; saavidt jeg hørte, modsværede han det ved Summens Størrelse, men er da denne Sum Størrelse for Kjøbenhavn mere, end en lille Sum er for Landet og Kjøbstæderne, er den fornuftigviis mere for Kjøbenhavn, end den mindre Sum er for de andre Kjøbstæder? Jeg benægter det; det vilde jo være meget uheldigt for de smaa Communer rundt om i Landet, naar en saa stor Commune, som Kjøbenhavn, der til visse saadanne Indretninger skal bruge mange Penge, skulde faae dem bevilget som en Stats sag, medens et saadant Anliggende for de mindre Communer skulde være en Communesag; jeg troer ikke, at noget Saadant lader sig i mindste Maade forsvare. Den ærede Rigsdagsmand siger saa fremdeles: men hvad forlanger man da ved Loven, det staaer der jo ganske tydeligt, at det er til et Communes Hospital — og det var en Stats sag, sagde den ærede Rigsdagsmand — til Kloafanlæget for Hovedstaden — og det var ogsaa en Stats sag — og til Fuldsvørelsen af Bænd og Gasværkerne i Kjøbenhavn — og det var ligeledes en Stats sag — ja, jeg behøver vist ikke at udvilde videre, hvorvidt den ærede Rigsdagsmands Paastand har nogen Begrundelse eller ikke. Naar den ærede Rigsdagsmand vilde styrke sin forunderlige Paa stand ved at henvise til, hvad der engang var skeet ved Frue Kirke her i Kjøbenhavn, saa glemmer han, at man dengang ikke spurgte Befolkningen, hvad man maatte give Penge til; de, som styrede dengang, kunde gaae hen og bestemme Afgifter fra det hele Land til Frue Kirke; det beviser jo under vore nuværende Forhold slet Intet, da der vistnok dengang brugtes mangfoldige Penge til andre Ting, der laae Befolkningen meget fjernere; men der blev ikke engang spurgt Befolkningen om, hvor mange eller hvor saa Penge der skulde bruges — altsaa det Exempel maa jeg afvise som fuldkommen Intet bevisende. Ja, jeg har ikke noteret mig andre Punkter, maa skee der heller ikke var andre i den ærede Rigsdagsmands Foredrag, hvorved jeg kunde have Noget at bemærke. Jeg troer saaledes, at hvad den ærede Rigsdagsmand har anført, er fuldkommen uanvendeligt i nærværende Tilfælde.